

рактеръ на вестника, въздържанието му отъ свободно изказване и вземане становища по голѣмитѣ вътрешни въпроси.

„Цариградски вѣстникъ“ запазилъ строго информационния си характеръ и при Ал. Екзархъ. Това е напълно обяснимо следъ казаното по-горе. Да се изказватъ мнения по вътрешнитѣ турски проблеми изобщо не било позволено. Но нѣкои срѣди не можели да си обяснятъ неговото държане спрямо гръцката патриаршия, неговата безучастностъ, безразличие въ решителнитѣ моменти на борбитѣ за църковна свобода на българското племе.

„Цариградски вѣстникъ“ отбелязва само хронологически моментитѣ въ развитието на църковната борба, безъ да се реши да вземе открито становище срещу Фенеръ и неговитѣ органи. Това негово държане станало особено очебийно следъ 1858 г., когато руското правителство възприело гръцкото схващане по църковния въпросъ и Ал. Екзархъ, види се по внушение на руския посланикъ, почналъ да го прокарва въ вестника си. Този вестникъ се изказва за примирение и сближение съ патриаршията. Напада ония срѣди, които се обявявали за скъсване съ Фенеръ. Полемизира остро съ в-к-ъ „България“ по въпроса за унията, противъ която се обявява. Все пакъ, безидейността и инертността наддѣлватъ и тсва обезсилвало до известна степенъ голѣмата пропаганда, която вършелъ въ културно отношение. Но въпрѣки това, вестникътъ, нѣкакъ плахо, несигурно, прикрито, агитира за даване на нѣкои църковни свободи, дори защитава явно нуждата отъ човѣшки права за българитѣ и апелира къмъ турското правителство, да праща по-свѣстни чиновници. По-свободно вестникътъ се спира на външно-политически въпроси, като изтъква зависимостта на турската политика отъ европейската и прави понѣкога паралелъ между западно-европейскитѣ държави и Турция, за да подчертае, види се, между редоветѣ несъобразноститѣ и особеното положение въ Турция. Не случайно „Цариградски вѣстникъ“ предава въ преводъ проекта на Луи Наполеонъ за френска конституция. Наистина, проектътъ не се коментира, но предаването му не ще да е целило само да осведоми читателитѣ за съдържанието му, а по-скоро да напомни на турскитѣ фактори това, което правятъ запад. държави за своитѣ поданици. (бр. 72 г. III. 1852).

Ако „Цариградски вѣстникъ“ съ своитѣ политико-обществени статии не можа да изнесе борбата срещу гръцкото духовенство, ако не посмѣ да прогласи открито за свой девизъ освобождението на българитѣ отъ гръцко духовно иго, би било несправедливо да не се признае или да се подцени неговата заслуга и значение за културното възраждане на българския народъ. Въ „Цариградски вестникъ“ сж обнародвани статии отъ най-голѣмитѣ умове на българското възраждане — по история, география, училищно и чита-